

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de către avocatul Andrei Berescu, în interesele lui Alexandru Coda,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Magda Tur” împotriva lui Alexandru Coda cu privire la încasarea datoriei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de avocatul Andrei Berescu, în interesele lui Alexandru Coda privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit ca depusă cu omiterea termenului de declarare a apelului, cererea de apel nemotivată declarată de avocatul Andrei Berescu, în interesele lui Alexandru Coda, împotriva hotărârii din 29 decembrie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru,

(Dosarul nr. 2r-8/25

Nr. PIGD 2-23053900-01-2r-15012025)

Restituirea nejustificată a cererii de apel în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă. Instanța de apel în mod pripit a dispus respingerea cererii de repunere în termen.

Au examinat anterior cauza judecătoria:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (M. Alexei)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (M. Anton, A. Cașcaval, O. Cojocaru)

26 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților recursul declarat de avocatul Andrei Berescu, în numele și interesele lui Alexandru Coda,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc, *judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 11 aprilie 2023 SRL „Magda Tur” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Coda, prin care a solicitat încasarea de la Alexandru Coda în beneficiul SRL „Magda Tur” a datoriei în sumă de 89 718,00 de lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 2 691,54 de lei.

POZITIA PRIMEI INSTANȚE

2. Prin hotărârea din 29 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Magda Tur”. S-a dispus încasarea de la Alexandru Coda în beneficiul SRL „Magda Tur” datorita rezultată din păstrarea mijlocului de transport în mărime de 89 718,00 de lei și cheltuielile de judecată, cu titlu de taxă de stat în mărime de 2 691,54 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

3. La 14 iunie 2024, avocatul Andrei Berescu, acționând în numele și interesele lui Alexandru Coda, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 29 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen de declarare a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, de respingere a acțiunii.

POZITIA INSTANȚEI DE APEL

4. Prin încheierea din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de avocatul Andrei Berescu, în interesele lui Alexandru Coda cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit ca depusă cu omiterea termenului de declarare a apelului, cererea de apel nemotivată declarată de avocatul Andrei Berescu, în interesele lui Alexandru Coda, împotriva hotărârii din 29 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

5. La 06 decembrie 2024, avocatul Andrei Berescu, acționând în interesele lui Alexandru Coda, a declarat recurs împotriva încheierii din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu restituirea spre rejudecare problema soluționată prin

încheierea casată sau soluționarea prin decizie problema repunerii în termenul de declarare a apelului.

5.1. În susținerea recursului recurentul a invocat că instanța de apel a enunță că prima instanță a îndeplinit obligația de informare a pârâtului (apelantului/recurent) despre procesul derulat prin expedierea actelor de procedură la adresa acestuia, însă ultimul din cauza neglijenței și inacțiunii este vinovat de faptul că nu a recepționat corespondența poștală.

5.2. În acest sens, recurentul a considerat că acest argument al instanței de apel este unul nefondat, or, prima instanță poate întreprinde și alte măsuri de aducere la cunoștința pârâtului (recurentului) a actelor de procedură, după expedierea primei scrisori în adresa acestuia și restituirii cu mențiunea nereclamat (fiind clar că destinatarul corespondenței poștale nu poate fizic recepționa actele de procedură la adresa indicată), urmau a fi întreprinse alte măsuri de aducere la cunoștință a actelor de procedură participantului la proces.

5.3. Prin urmare, a susținut că pentru a asigura pârâtului (recurentului) respectarea dreptului la apărare și proces echitabil, prima instanță urma să întreprindă alte acțiuni sau să pună în sarcina reclamantului (intimatului) îndeplinirea acestor acțiuni citare prin intermediul executorului judecătoresc/citare publică sau alte modalități de aducere la cunoștință pârâtului (recurent) a actelor de procedură judiciară.

5.4. Cu referire la argumentul instanței de apel enunțat în încheierea recurată, precum că dispozitivului hotărârii judecătorești a fost publicat pe pagina web a instanței, recurentul a susținut că este nefondat, or, pagina web este destinată în mare parte pentru utilizare justițiabililor care cunosc despre intentarea unui proces civil, astfel, este alogic ca o persoană fără a cunoaște despre faptul că este parte într-un proces de judecată civil, urmează să acceseze această pagină, doar pentru a verifica dacă este parte într-un proces judiciar intentat împotriva sa.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

6. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

7. Art.425 din Codul de procedură civilă, prevede următoarele:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

8. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, stipulează că:

„Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

9. Art. 427 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, relevă că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

10. Art. 276³ din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică. În prezenta cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților. În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.”

11. Art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.”

12. Art. 110 din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

13. Art. 113 din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

14. Art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, statuează că,

„Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.”

15. Art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

16. Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, statuează că:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.”

17. Art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

18. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a emis încheierea contestată la 19 septembrie 2024, iar prin intermediul poștei electronice, la 28 noiembrie 2024, ora 12:10, a fost expediată pentru cunoștință avocatului Andrei Berescu, care acționează în interesele lui Alexandru Coda, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.70).

19. Prin urmare, recursul declarat la 06 decembrie 2024, de către avocatul Andrei Berescu, în interesele lui Alexandru Coda, împotriva încheierii din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, este în termenul prevăzut de art.425 din Codul de procedură civilă.

20. Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral încheierea din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza spre rejudecare, din considerentele ce succed.

21. Din actele și lucrările dosarului s-a constatat cu certitudine că instanța de fond a examinat cauza civilă în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI¹ din Codul de procedură civilă.

22. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă faptul că prin încheierea din 18 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.24/25), s-a primit spre examinare, în procedură scrisă a cererilor cu valoare redusă, cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Magda-Tur” împotriva lui Coda Alexandru cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată. Totodată, pentru a asigura soluționarea obiectivă și justă a cererii cu valoare redusă, se efectuează următoarele acțiuni, iar potrivit pct.8 din partea dispozitivă s-a propus reclamantei să acorde suport judecătorului în vederea asigurării comunicării părților a cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate (*telegramă, înmânarea actelor prin intermediul executorului judecătoresc, comunicarea altor adrese de contact, numere de telefon, adrese electronice*).

23. Din materialele cauzei rezultă că, prima instanță, în scopul asigurării unui proces echitabil, a expediat pentru cunoștință părâtului Alexandru Coda, copia încheierii din 18 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, precum și copia de pe cererea de chemare în judecată și de pe înscrisurile anexă, la adresa de pe str. Alecu Russo nr. 59/2, ap. 1, mun. Chișinău, însă, corespondența a fost restituită în adresa instanței de fond cu mențiunea factorului poștal „nereclamat” (f.d. 29/31).

24. Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 29 decembrie 2023, fiind publicat pe Portalul Instanțelor Judecătorești la data de 12

ianuarie 2024 (a se vedea https://jc.instante.justice.md/ro/court-decisions?dossier_number=2-23053900-12-&type=Any&apply_filter=1).

25. La fel, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc din 11 ianuarie 2024, nr. dosar 2-23053900-12-2-12042023, rezultă că copia dispozitivului hotărârii primei instanțe a fost expedit pentru cunoștință lui Alexandru Coda prin intermediul poștei terestre (f.d.29), însă, corespondența a fost restituită în adresa instanței de fond cu mențiunea factorului poștal „nereclamat” (f.d. 43/A, 43B).

26. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în circumstanțele redate, doar faptul atestării scrisorii de expediere a actului judecătoresc la actele dosarului nu este în sine o dovadă suficientă de comunicare corespunzătoare și eficientă a unui act de procedură, în absența oricăror probe confirmative de recepție.

27. Mai cu seamă că prevederile art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă determină în mod expres obligația instanței de a comunica participanților la proces hotărârea judecătorească, iar lipsa la materialele cauzei a probelor care confirmă recepționarea actului judecătoresc expedit, nu poate imputată părții în proces.

28. De altfel, în dispozitivul încheierii din 18 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, însăși instanța de judecată a indicat că pentru a asigura soluționarea obiectivă și justă a cererii cu valoare redusă, se efectuează următoarele acțiuni, și anume va propune reclamantei să acorde suport judecătorului în vederea asigurării comunicării părților a cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate (telegramă, înmânarea actelor prin intermediul executorului judecătoresc, comunicarea altor adrese de contact, numere de telefon, adrese electronice).

29. În aceste context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând materialele cauzei nu a regăsit alte înscrisuri (telegramă, înmânarea actelor prin intermediul executorului judecătoresc, comunicarea altor adrese de contact, numere de telefon, adrese electronice), care ar confirma sau nu recepționarea actelor de dispoziție emise de prima instanță.

30. Mai mult, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând Portalul Național al Instanțelor Judecătorești la compartimentele „agenda ședințelor” și „încheierile instanței”, a stabilit că încheierea din 18 aprilie 2023 și data ședinței din 29 decembrie 2023 nu au fost plasate de prima instanță pe portal.

31. Așadar, la caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție analizând conținutul încheierii din 19 septembrie 2024, conchide că, la examinarea cererii depuse de avocatul Andrei Berescu, în interesele lui Alexandru Coda, cu privire la repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului, Curtea de Apel Chișinău nu a dat apreciere argumentelor apelantului precum că, corespondența expedită prin intermediul poștei terestre în adresa lui Alexandru Coda, a fost restituite în

adresa instanței cu mențiunea factorului poștal „nereclamate”, iar, alte acte de comunicare (citare prin intermediul executorului judecătoresc sau citare publică, telegramă, etc.) pentru a se aduce la cunoștință lui Alexandru Coda despre procesul de judecată intentat împotriva sa, nu au fost întreprinse de prima instanță.

32. Faptul că Alexandru Coda nu a recepționat trimiterile poștale expediate de prima instanță prin intermediul poștei terestre nu presupune în mod automat că acesta cunoștea despre intentarea procesului de judecată și data emiterii hotărârii, or, nu este de obligația sa de a verifica permanent portalul instanțelor, dar al instanței de a informa participanții la proces despre derularea procesului de judecată, iar omisiunea instanței nu poate fi imputată apelantei/recurenteii.

33. În circumstanțele constatate și ținând cont de prevederile normelor citate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, instanța de apel urma să examineze cererea apelantului cu privire la repunerea în termenul de contestare a hotărârii prin prisma respectării drepturilor acestuia de către prima instanță, verificând în ce măsură i-au fost lezate acestuia drepturile procedurale prevăzute de art. 56 din Codul de procedură civilă, dacă a fost sau nu lipsit de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime, și dacă omisiunea primei instanțe de a-i expedia copia dispozitivului hotărârii, în termenul prevăzut de lege, este de natură să influențeze soluția instanței de apel în privința repunerii în termen.

34. Totuși, punând în balanță obligația instanței de a comunica actele judecătorești participanților la proces și omisiunea participantului de a se interesa de soarta dosarului, reținând obligația pozitivă a instanței judecătorești de a garanta buna administrare a justiției, apelantului, în condițiile speței respective, nu i se poate imputa abuzul de drepturile sale procedurale sau nerespectării obligațiilor procedurale, având în vedere că prima instanță nu i-a adus la cunoștință actele judecătorești.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25 februarie 1982).

36. În cazul Airey vs. Irlanda Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

37. Este de menționat că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, instanța de judecată trebuie să mențină echilibrul între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

38. Pornind de la respectarea dreptului la un proces echitabil, care include și dreptul de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art. 13 CEDO, circumstanțele relatate generează încheierea contestată. În caz contrar, partea apelantă ar fi lipsită de posibilitatea de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislația națională, cât și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

39. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, conform art. III alin.(1) – (2), pct.1) din Legea Nr. 135 din 13 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative (revizuirea hărții judiciare), publicată 27 iunie 2024 în Monitorul Oficial Nr. 271-274: (1) legea nominalizată a intra în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor art. I care vizează anexa nr. 3 în partea ce se referă la arondarea judecătoriilor Ungheni și Orhei la circumscripția Curții de Apel Nord, care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova; (2) La data intrării în vigoare a prezentei legi: 2) Curtea de Apel Chișinău se redenumeste în Curtea de Apel Centru.

40. Din considerentele menționate, în scopul respectării dreptului recurentului la un proces echitabil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a admite recursul declarat de avocatul Andrei Berescu, în numele și interesele lui Alexandru Coda, a casa încheierea din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, și a remite cauza în instanța de apel, la etapa examinării problemei soluționate prin încheierea casată.

41. La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

42. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de avocatul Andrei Berescu, în interesele lui Alexandru Coda.

Casează integral încheierea din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată, în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Magda Tur” împotriva lui Alexandru Coda cu privire la încasarea datoriei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Centru (anterior Curtea de Apel Chișinău), spre rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc